

Motion till riksdagen

1988/89:Ub244

av Berit Oscarsson och Erkki Tammenoksa (båda s)
Undervisningen i svenska för invandrare

Den 1 juli 1986 genomfördes reformen om svenskundervisning för vuxna invandrare. Kommunerna fick då ansvaret för genomförandet av grund-sfi medan studieförbunden, folkhögskolorna och AMU har ansvaret för påbyggnads-sfi.

Det som i förarbetena var tänkt som ett enhetligt system med en huvudman, blev redan i riksdagen uppsplittrat på fler huvudmän. Under den tid som förflutit sedan 1 juli 1986 har en mängd problem konstaterats. Studieförbunden som bedrev den största delen av den lagstadgade sfi-undervisningen i det tidigare systemet, fick inledningsvis den 1 juli 1986 i stor utsträckning uppdraget från kommunerna att bedriva grund-sfi som uppdragsutbildning. Därefter har dock grund-sfi gradvis förts över till kommunernas egen utbildningsanordnare. I dag bedrivs ca 70% av grund-sfi av dessa.

Anställningstryggheten för de lärare som arbetar med verksamheten på studieförbunden har blivit försämrad eftersom kontraktstiderna har blivit korta. Utvecklingsarbetet kring sfi har avstannat. Kontakter mellan huvudmännen för grund- resp påbyggnads-sfi har ej kommit till stånd vilket innebär att någon samordning ej sker vad gäller fördelning av verksamhetens timmar. Detta tar sig uttryck i att kommunen genomför grund-sfi för invandrarna med stipulerat antal timmar. När invandrarna sedan skall ha påbyggnadsundervisning är det inte säkert att arrangörerna av påbyggnads-sfi har några tillgängliga timmar. De kan ha fördelats på andra delar av landet.

Den otillräckliga tilldelningen av timmar till studieförbunden har också vållat stora problem genom att många invandrare ej kan beredas plats i verksamheten. Det delade ansvaret på grund- och påbyggands-sfi med olika regler och kompetenskrav på ledarna samt olika bidragsbestämmelser skapar både organisatoriska och ekonomiska problem.

Många invandrare är också i den situationen att de ej får åtnjuta möjligheten att fritt få lära svenska på grund av den spärr som finns i systemet, som säger att invandrare med uppehållstillstånd som varit i landet längre än 2 år, ej berättigas att delta i undervisning i grund- och påbyggnads-sfi. Detta går t ex ut över kvinnor som föder barn, sjuka m fl. De svagaste blir ännu svagare eftersom de ej får rätten att lära det svenska språket.

Den tidigare av studieförbunden bedrivna verksamheten skapade många sociala kontakter av stort värde. Invandrarna kunde i denna obyråkratiska organisation få stöd och hjälp samt kontakter med invandrarorganisationer-

na och deras kulturaktiviteter liksom med svenskt föreningsliv. Detta håller i dag på att raseras med risk för alienation, rasism och utslagning.

Sammanfattningsvis vill vi framhålla att det är nödvändigt att få en bättre sammanhållen grundläggande språkundervisning för invandrarna men att denna behöver kompletteras genom extra stöd till folkbildningsinsatser för invandrarnas sociala och kulturella liv, deras fortsatta språkträning och möjligheter att finna sig till rätta i det svenska samhället.

Mot. 1988/89
Ub244

Hemställan

Med hänvisning till det ovan anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om svenska för invandrare.

Stockholm den 24 januari 1989

Berit Oscarsson (s)

Erkki Tammenoksa (s)